4300 iztiskov.

Št. 10. V Gradcu, 16 maja 1911. 60. Letnik.

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja c. k. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone. Udje družbe prispevajo na leto 3 krone. Udje dobé list zastonj.

Vsebina: Razglas glede oddaje šotne stelje potom subvencije. — O sajenju in rentabiliteti sladkorne pese s posebnim ozirom na Spodnje Štajersko. — Gozd in ravnanje ž njim. — Važna opravila v vinogradih. — Preprečitev nezgod pri kmetijskih strojih. — Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem. — Zborovanja podružnic. — Iz podružnic. — Vposlano. — Uradno. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila.

Stev. 2339/1911.

Razglas

glede

oddaje šotne stelje potom subvencije.

Visoko c. k. poljedelsko ministrstvo je z odlokom z dne 10. decembra 1910, štv. 40.067/1411 vsled skupnega predloga visokega deželnega odbora in osrednjega odbora sklenilo v svrho uvedbe šotne stelje v goveje hleve in za pospeševanje umnega pridelovanja krme na barjih dati iz izredne dotacije za pospeševanje živinoreje znesek 4500 *K* na razpolago.

Kakor je visoko c. k. poljedelsko ministrstvo odredilo, se naj ta znesek na ta način porabi, da se bo pri nakupu šotne stelje dajal razmerno z razpoložljivimi sredstvi 25% popust.

Ker je znesek majhen, moramo v prvi vrsti gledati na to, da bodo od te podpore imeli korist mali posestniki, ki niso po svoji lastni krivdi v neugodnem denarnem položaju, ki so marljivi in ki se s preudarkom in uspehom trudijo povzdigniti svojo živinorejo.

Prošnje za podelitev teh subvencij se morajo vložiti pri načelstvih podružnic, kjer se dobé zanje primerne golice. Načelstva pa jih morajo **najkesneje do 15. avgusta 1911** vposlati osrednjemu odboru c. k. kmetijske družbe.

Od osrednjega odbora c. k. kmetijske družba na Štajerskem.

O sajenju in rentabiliteti sladkorne pese s posebnim ozirom na Spodnje Štajersko.

(Napisal dr. Julij Olschowy, honorarni docent na c. k. visoki šoli za poljedelstvo na Dunaju in konzulent v c. k. poljedelskem ministrstvu.)

(Dalje.)

Obdelovanje zemlje: Sladkorna pesa zahteva jako skrbno pripravljeno zemljo. Glavno, kar hočemo in moramo pri obdelovanju zemlje za sladkorno peso doseči, je tako imenovano vretje zemlje, ki ga dosežemo tedaj, če je prst dobro prezračena in če se bakterije v nji ugodno razvijajo. V tem slučaju je zemlja zdrobljena, prhka, ima večji volumen in je dovolj rahla in prožna a tudi mokra. Tudi ima v takem stanju svoj poseben duh. Zemlja se začne obdelovati takoj, kakor hitro smo spravili ž nje pridelek; najboljše je, če jo z večlemežnim plugom takoj plitvo preorjemo. Če hočemo že sedaj gnojiti z hlevskim gnojem, potem bo, ker potrebujemo v tem času vprežno živino marsikje drugje, dobro, če strnišče najprej pripravimo z vzmetnim zobnim kultivatorjem, potem šele navozimo hlevski gnoj in ga podorjemo. Kako ravnamo nadalje s preoranim strniščem, to je odvisno od kakovosti zemlje in predvsem od nje mokrote. Če je zemlja težka, žilava in suha, jo prevlačimo po oranju s kakim težkim valjarjem (krožkastim ali Cambridge), da vtisnemo strniščje v prst, tako, da lahko hitreje spreperi. Kakor hitro je strnje spreperelo, se brana. Kar vzraste po tem brananju plevela, ga pustimo pri miru, vendar pa ne sme dozoreti semena. Če je zelo gosto, ga pokosimo in pustimo ležati. Sedaj se ne sme branati, da se ne prekine vretje prsti. Lažje, ne preveč suhe zemlje pa nam po oranju ni treba povaljati. Pač pa jo moramo, kakor v prvem slučaju, kakor hitro je strnišče strohnelo, pobranati.

Ko smo vse to delo opravili, moramo pred zimo zemljo še sprašiti, navadno 32 *cm* globoko. Če zemlja ni pripravna za tako globoko oranje, se orje bolj plitvo, spodaj ležeča zemlja pa se zrahlja z rivcem. Včasih lahko gnojimo s hlevskim gnojem še pred praho, vendar pa ne smemo pozabiti, da se hlevski gnoj v težki zemlji, če ga spravimo globoko vanjo, rad pošoti in izgubi svoj učinek. Če se je treba tega bati, se hlevski gnoj ne raztrosi in podorje, ampak potrosi za plugom po strani brazde, tako da ga sledeča brazda pokrije. Prašiti ne smemo ne prezgodaj in ne prepozno. Navadno velja pravilo, da mora med brananjem in prašenjem preteči toliko časa, da lahko prst začne vreti in da se plevel lahko dovolj razvije. Praha ostane surova in nedotaknjena do poletja. Če se še morajo v jeseni rabiti umetna gnojila (kalijeve soli), se potrosijo na sprašeno zemljo in zabranajo.

V spomladi poravnamo zemljo ali z vlačugami ali pa z obrnjeno brano. Takoj za tem pa rabimo v težki, mrzli zemlji drobivca, še boljši pa je vzmetni zobasti kultivator in potem brana. Na lahki, prhki zemlji pa popolnoma zadošča dvakratno brananje s težko brano. S plugom pa spomladi po možnosti ne hodimo na polje za sladkorovo peso, ker bi se s tem izgubila zimska moča, ki je v zemlji. Spomladno gnojilo pa moramo na vsak način potresti prej na zemljo, ko jo drobimo ali branamo. V spomladi, razen v izrednih slučajih, ne moremo priporočati valjarja, ker se pojavi za njim preveč plevela.

Mehanična priprava lahke zemlje je ista kakor pri težki zemlji, razloček je samo ta, da mora biti praha v jeseni nekoliko bolj plitva (kakih 26 *cm* globoka), in da v spomladi ne rabimo vlačug ali valjarja.

Zemlja za sladkorjevo peso se naj ne pripravlja po trdnem, enkrat za vselej določenem šablonskem sistemu, ampak to obdelovanje mora biti z največjo skrbjo in pazljivostjo prilagojeno vsakokratnim razmeram. Samo tedaj bomo s to peso imeli res uspehe.

Kako si naj sledijo pridelki, to prašanje rešimo na ta način, da vzamemo pri sosledju pridelkov za podstavo vedno sladkorno peso, to je, vsi ostali pridelki in njih izbera se ravna po sladkorni pesi. Pojmi „dober predpridelek“ in „slab predpridelek“ so, kakor povdarja v. Rümker, splošno le relativni in se menjavajo po zemlji, podnebju, vremenu, kulturnem stanju zemlje in drugih činiteljih. Zato ni mogoče niti pri pesi a tudi ne pri drugih kulturnih rastlinah govoriti o absolutno dobrih, niti o absolutno slabih predpridelkih. V prejšnjih časih so veljala pravila o sosledju rastlin za nespremenljiva; danes pa velja načelo, da se mora sosledje pridelkov ravnati po spremembah, ki so se izvršile v gospodarskih in fiziških razmerah. Nasprotje med starim in novim mišljenjem v tej stvari skuša v. Rümker premostiti in izgladiti na ta način, da razlikuje med teoretično dobrimi in praktično dobrimi pridelki.

S teoretičnega stališča so najprimernejši predpridelki za sladkorno peso cikorija, gnojen krompir, gnojena žita, posebno ozimina, nadalje detelja, esparzeta, lucerna, grah in nadalje pesa sama. Manj dobro uspeva pesa za lanom, konopljami in bobom, najslabše pa za raznimi vrstami repe. Za sladkorno peso se lahko z najboljšim uspehom pridelujejo razna poletna žita, posebno pšenica in oves. Ozimina naj pesi ne sledi, ali k večjemu tam, kjer gre za vrste, ki se dado tudi pozno pridelovati. Dasi trpi pesa samo sebe, vendar s stališča umnega gospodarstva ni primerno, da bi na isti zemlji v kratkih presledkih sledila pesa pesi. Pri takem ravnanju se pokažejo razne neugodnosti (pomnožijo se razni škodljivci, n. pr. nematoidi, zemlja se z globokim obdelovanjem preveč zrahlja), ki škodljivo vplivajo na uspevanje ostalih, posebno sledečih pridelkov. Da navedemo samo en primer, omenjamo, da rdeča detelja na pesini zemlji samo zaradi tega ne uspeva, ker je zemlja pregloboko obdelana. Na isti zemlji smemo sladkorno peso pridelovati kvečjemu vsako četrto leto, le če so razmere izredno ugodne, vsako tretje leto. Kakor je za gospodarstvo škodljivo, če pridelujemo sladkorno peso prepogosto, tako je tudi slabo, če jo pridelujemo preveč ekstenzivno, v prevelikem obsegu. Če hočemo izrabiti ravno ugodno konjunkturo, je v kakem slučaju že dobro, če pridelujemo sladkorno peso v večjem obsegu, toda venomer in vedno se to ne sme goditi. Splošno se ne sme za pridelovanje pese porabiti več ko četrtina, kvečjemu polovica njiv.

Ker je na Južnem Štajerskem pridelovanje žit manj intenzivno, prihaja za predpridelek manj v poštev žito, ko razne vrste krmilnih rastlin, posebno metuljnice ali stročnice.

Seme: Z morfološkega stališča „seme“ sladkorne pese ni pravo seme, ampak sestavljeno iz cele množine nepravih plodov. Porabna vrednost tega semenja se ne da določiti s površnim ogledovanjem, ampak le s pomočjo številk, določenih za posamezne lastnosti, ki določajo vrednost semena. V Avstriji se porabna vrednost pesinega semena presoja po pravilih, postavljenih od c. k. postaje za kontrolo semen na Dunaju. Ta pravila določajo normalne vrednosti za porabljivost semenja sladkorne pese. Po teh določbah ne sme imeti seme nad 15% vode ali več ko 3% tujih tvarin in 2% neporabnih klobčičev. Glede števila kali, ki morajo priti na 1 *g* klobčiča in kaljivih klobčičev veljajo, če znaša število kali na 1 *g* 40 do 70, sledeča pravila:

Število klobčičev v *g*	Kaljivi klobčiči črez		Kali (sadike) črez		Število klobčičev v *g*	Kaljivi klobčiči črez		Kali (sadike) črez		Število klobčičev v *g*	Kaljivi klobčiči črez		Kali (sadike) črez	
	6	12	6	12		6	12	6	12		6	12	6	12
	d n i					d n i					d n i			
70	46	51	70	82	**60**	40	44	66	77	**50**	34	38	61	72
69	45	50	70	82	**59**	39	44	65	77	**49**	33	37	61	71
68	44	49	69	81	**58**	39	43	65	76	**48**	33	36	60	71
67	44	49	69	81	**57**	38	42	64	75	**47**	32	36	60	70
66	43	48	68	80	**56**	37	42	64	75	**46**	32	35	59	70
65	41	47	68	80	**55**	37	41	63	74	**45**	31	34	59	69
64	42	47	67	79	**54**	36	40	63	74	**44**	30	34	58	68
63	41	46	67	79	**53**	36	40	62	73	**43**	30	33	58	68
62	41	45	66	78	**52**	35	39	62	73	**42**	29	33	57	68
61	40	45	66	78	**51**	35	38	61	72	**41**	29	32	57	67
60	40	44	66	77	**50**	34	38	61	72	**40**	28	31	57	67

Enako nazaduje (oziroma napreduje) kaljivost pri klobčičih, ki jih pride manj ko 40 (oziroma več ko 70) na 1 *g*.

Po pravilih se ne sme pri kakem poskusu na kaljivost najti več ko 3 bolne, neporabne kali. Tukaj pa moramo takoj pripomniti, da je ta zahteva z ozirom na dejstvo, ki ga je dokazal Müller, da je pesino seme zelo pogosto okuženo od raznih glivic (pred vsem *Phoma Betae*), pač pretirana. Barva in velikost klobčičev ni nobeno merilo za njih kakovost. Ravno glede teh dveh lastnosti so pokazale natančne preiskave, da se lahko v velikih klobčičih nahajajo tudi mala semena in narobe v malih velika. Razloček je samo v tem, da imajo veliki klobčiči več semenja ko mali. Sveže, nepokvarjeno pesino seme spoznamo po tem, da ima prijeten, senu podoben duh.

Pri nakupu pesinega semena moramo od prodajavca zahtevati garancijski listek, v katerem jamči prodajavec za zgore navedene normalne vrednosti. Če pokaže preiskava na kaki kontrolni postaji, da seme nima zgore navedenih normalnih vrednosti, ampak manjše, potem se prodajavec lahko prisili, da vzame ali blago brez odškodnine nazaj, ali pa da povrne primeren del kupnine. Koliko naj vrne, to se določi na podlagi in s pomočjo takozvanega vrednostnega števila, ki izhaja iz stokratnega produkta razmerja čistosti in kaljivosti. Razmerje vrednosti za te lastnosti je kvocijent, ki se dobi, če delimo najdena števila čistosti in kaljivosti prodanega semena s tozadevnimi garantiranimi števili. Vrednostno število, dobljeno na ta način, mora znašati sto (100), če se strinjajo garantirane in faktično najdene številke. Če so garantirane številke manjše, ko najdene, je število manjše ko sto. Seme se mora vzeti nazaj, če znaša vrednostno število manj ko 65. Če je pa večje, mora prodajavec vzeti seme nazaj le tedaj, če se je pri kontroli našlo v semenju več ko 18% vode ali več ko 6% tujih primesi ali nad 6% neporabnih klobčičev. V vseh drugih slučajih se daje odškodnina le za manjšo vrednost in sicer na ta način, da odtegnemo od prodajne cene toliko odstotkov, kolikor znaša vrednostna številka manj od 100. Za ponovljene analize je, ker se analize nikdar ne morejo popolnoma strinjati in biti popolnoma enake, dovoljena neka širina (latituda), kar je opisano v publikaciji štv. 405 c. k. semenske kontrolne postaje na Dunaju. (Dalje prihodnjič.)

Gozd in ravnanje ž njim.

(Napisal Robert Kier, c. k. logarski nadsvetnik in deželn logarski nadzornik.)

(Konec.)

Ko je gozd dorastel, se začne sekati. Če hoče kmet les sekati, se naj najprej s primerjanjem sosednjih gozdov prepriča o njegovi vrednosti. Če nima dovolj delavskih moči, znanja ali izkušenj, naj sekanje kar prepusti lesotržcu. Pri tem pa bo samo v korist kmetovavca, če bo les prodal pod sledečimi pogoji: Pred začetkom sekanja mora lesotržec plačati kmetu $\frac{1}{3}$ ali $\frac{1}{4}$ kupnine, ki je ob enem varščina za eventuelne poškodbe ostalega gozda. Dalje ne sme lesotržec naenkrat posekati več dreves, ko se jih lahko v dveh dneh olupi. Tudi si sme kmet pridržati pravico, da ustavi nadaljnje sekanje, če pusti lesotržec ležati les neolupljen, ker se v tak les naselijo razni zgore navedeni gozdovi škodljivci, med njimi tudi rogin. Paklostje in vejevje (suhljad), ki si ga kmet ne pridrži, se mora ali takoj v gozdu sežgati ali pa vsaj še pred jesenjo spraviti iz gozda. Ko je posekana polovica, mora kupec plačati drugo tretjino kupnine, sicer si naj kmet pridrži pravico, da že posekani v gozdu ležeči les proda komur koli ali pa smatra za svojo last. Ko je vse posekano, se naj plača ostanek kupnine, na vsak način pa se naj kmet zavaruje, da bo dobil celo kupnino, predno bo les odpeljan iz gozda. Dokler ni plačana vsa kupnina, ostane les last kmeta in ni mogoča nanj nikaka zastavna pravica ali rubež.

Zelo koristno in ugodno pa bo za kmeta, če bo znal sam določiti množino svojega lesa. S kolom, ki je dolg 4·2 metra in s posebno klupo in tabelami bo lahko določil vsebino in množino posekanega in olupljenega lesa. Les za kurjavo se zloži v m^3, to je v kupe, ki so visoki, dolgi in široki po 1 *m*. Ta m^3 je prostorninski, ker v njem v resnici ni za m^3 lesa, ampak les zavzema le 1 m^3 prostora. Dolgi les za stavbo pa se računa po trdnem kubičnem metru, to je res popolnem m^3 lesa brez kakih praznih prostorov vmes. Razmerje med staro in novo mero je sledeče:

1⁰ s 36″ dolžine polena = 3·4105 *pm*
1⁰ „ 30″ „ „ = 2·8421 „
1⁰ „ 24″ „ „ = 2·2737 „
1⁰ „ 20″ „ „ = 1·8947 „
1⁰ „ 18″ „ „ = 1·7050 „

Nasprotno pa je 1 *pm* = 0·2932 klaftra s 36″ dolžine ali 0·3519⁰ s 30″ ali 0·4398⁰ s 24 ali 0·5278⁰ z 20″ ali 0·5864⁰ z 18″ dolžine. (1⁰ = 1 klafter, 1″ = 1 col ali palec). Pri rabnem lesu je 1 *C′* = 0·0316 *tm* in 1 *tm* = 31.667 *C′*. Kubična mera lesa se iz njega dolžine in premera določi s pomočjo posebnih tabel (Waldtafeln). Les v skupnih gozdovih bi se naj prodajal samo na mero in na dražbi. „Na slepo“ se naj les nikdar ne prodaja. Kmet naj nikdar ne podpiše kateresibodi pogodbe, ampak jo naj predloži zaupanja vrednim, izkušenim in zanesljivim ljudem ter jih vpraša za svèt. Pogodba se naj nikdar ne sklene v krčmi, naj bo vedno pismena in podpisana od prič. V pogodbo se naj razen zgoraj navedenega še vstavijo številke gozdnih parcel, velikost površine in množina lesa. Če se sklene prodaja po enotnih cenah, se naj pri lesu za kurjavo določi velikost namečka ali polneža in pove, ali se bo les za rabo meril se skorjo vred ali brez nje. Tudi se naj določi, kedaj se bo začelo sekati, kedaj in po katerih potih se bo spravljal les iz gozda.

Na noben način se naj ne seka prej, dokler ni les zrel za to, dokler je še zdrav in kaže prirastek, naj se rajši izsekava, ker bo potem še bolj gost. Tudi je dobro, da se v gospodarstvu varčuje z lesom, kar je mogoče na marsikateri način.

Važna opravila v vinogradih,

ki se bodo sedaj vrstila, so med drugimi tudi pletev, vez, prikrajšanje zalistja in mladik na locnjih (šparonih) ter končno v jeseni odrezovanje vršičja. Z izvrševanjem teh del hočemo doseči dober razvoj ne le grozdja, ampak tudi tistega mladja, katerega rabimo za prihodnjo rezatev. Ta pri trsu v času, ko je v zelenju, potrebna opravila so torej nekaka pripravljalna dela za zimsko rezatev. Rez v zelenju spopolnuje zimsko rez in dosežemo s slednjo le tedaj popolen uspeh, ako izvršujemo prvo pravilno in pravočasno.

Prvo opravilo v zelenju se vrši kakor hitro se vidi na mladikah, kje so se nastavili kabrnjaki (grozdeki) in kje ne, na vsak način pa še pred cvetenjem. Ker je sedaj mladje nežno in krhko in ne škoduje trsu, ako izlomimo mladike, se to delo lahko hitro opravi. Odstraniti pa je vse mladike, ki nimajo grozdja; izjemoma je pustiti tako nerodovito mladiko le tam, kjer stoji tako ugodno, da bi je ne mogli pogrešati pri prihodnji rezatvi.

Premnogokrat je videti v naših goricah, da pusté vinogradniki vse iz starine pognale poganjke. Ti poganjki so večinoma nerodovitni in se razvijajo v močne šibe le na račun grozdja in ostalih za prihodnjo rezatev potrebnih mladik; pri rezi pa jih rezač odreže; rastli so torej zastonj, oziroma v škodo ostalih mladik. Te iz starine izrastle mladike je torej izlomiti; ostane lahko le tista, katera ima slučajno kaki grozd. Če pa je trsje že precej visoko in je nam treba misliti na znižanje, tedaj moramo pustiti tudi spodaj iz starine izrastle, primerne mladike, da imamo drugo leto čepe, na katerih je mogoče črez leto dni narezati reznike, pozneje pa reznike in locnje, nakar se lahko zvrši znižanje trsja, ne da bi se vsled tega zmanjšala trgatev.

Plevač mora biti torej ob enem dober rezač, kajti pri pletvi je treba imeti vedno prihodnjo rezatev pred očmi, sicer bi lahko neuki delavec napravil več škode, kakor bi nastala, ako se pletev sploh opusti.

Mnogo se nastavi tudi slabotnih mladik in poganjkov iz postranskih oči. Če bi ostale vse te mladike, bi nastala prevelika goščava; treba jih je torej odstraniti.

Namen odstranjevanja vseh teh nepotrebnih poganjkov je okrepitev ostalih, ki dobé sedaj več hranilnih snovi, vsled česar se listje bujno razvija, to pa zopet koristi razvoju grozdja in lesa.

Za pletvijo se naj vrši v kratkem vez, katere ne smemo predolgo odlagati in jo moramo v primernih presledkih ponoviti, da ne more veter lomiti mladja, katero se po vezi tudi lepše razvija. Pri vezatvi je paziti na to, da stojé listi in grozdi prosto. Le premnogokrat se vidi, da vezač vse skupaj zadrgne. Tako delo je polovičarsko in škodljivo, ker se s tem ovira rast listja in grozdja ter onemogoči uspešno škropljenje in žveplanje.

Pozno povezano mladje požene tudi krepko zalistje. S pravočasno vezjo se torej rast teh stranskih poganjkov omeji. Zalistje je, če postaja predolgo, nad drugim listom odščipniti. Zalistnike čisto odstraniti ne velja, ker se na ta način naravni tok soka ovira, kar vpliva neugodno na razvitek lesa in očja. Pri mladikah pa, ki pri prihodnji rezatvi odpadejo, n. pr. na locnjih, kjer gre le za to, da se grozdje lepo razvija, lahko odstranimo zalistje tudi popolnoma, če je prvotno listje zdravo in lepo razvito; v nasprotnem slučaju pa je bolje, če tudi tu prikrajšamo zalistnike nad drugim listom, kajti grozdje se le debeli in dobro zori, če je dovolj lepo razvitega in zdravega listja.

Razen tega je treba po leti še vse mladike, katerih ne potrebujemo drugo leto za reznike in locnje, prikrajšati tako, da ostane še 4 do 5 listov nad zgornjim grozdom. To opravilo se vrši navadno po cvetenju in izjemoma pred cvetenjem le tam, kjer te mladike prekašajo v rasti bodoče reznične in locenjske mladike. S tem prikrajševanjem dosežemo boljšo prehranitev neprikrajšanih poganjkov, torej lepše razvit in rodovitnejši les za drugo leto ter tudi debelejše in sladkejše grozdje. Posebno važno je, da se to delo zvrši na locnjih, ker bi sicer ti preveč oslabili trs. One mladike na locnjih pa, katere so brez grozdja, je že pred cvetjem prikrajšati nad drugim listom; jih čisto odlomiti se ne priporoča, kajti nastala rana bi radi celjenja ovirala tok soka in tako tudi razvoj ostalega mladja, oziroma grozdja. Le na koncu locnja brez grozdja stoječo mladiko lahko odlomimo čisto.

Proti jeseni pa, ko začne grozdje zoreti in mladje spodaj leseneti, je čas, da odrežemo vršičje onim poganjkom, katere smo pustili črez leto neovirano rasti.

Vršičke je odrezati dober pedenj nad koljem, ker bi sicer preveč senčili in ovirali zorenje grozdja in lesa v času, ko itak pojenjava moč solnčne toplote.

Ne priporoča se pa odrezavati vrhe prerano, ker bi v tem slučaju zalistniki preveč poganjali na koncih, spodaj pa bi se očesa vsled preobile hrane preveč napela, postala bi rahla in za zimo bolj občutljiva. Rano odrezavanje vrhov je opravičeno izjemoma le v vetrovnih legah pri slabem kolju, katerega veter vsak čas lomi in pa tam, kjer je vršičje po peronospori močno obolelo. Tedaj pa je pozneje eventualno prirastle zalistnike še enkrat, oziroma če treba, večkrat prikrajšati.

Navada odrezano vršičje zvezovati v snopiče in te sušiti na vrhih kolja v vinogradih, se ne more odobravati, kajti vršičje je navadno polno peronospore, katera se na ta način še bolj razširja. Treba jih je torej takoj odstraniti iz vinograda in je najbolje, če jih sežgemo.

V Halozah, pa tudi v drugih naših vinorodnih krajih, naredé mnogi vinogradniki to napako, da nekaj dni pred trgatvo oberejo še popolnoma zdravo, zeleno listje okoli grozdja, meneč, da ga s tem bolj zorijo. Grozdje dobi res po tem delu vsled večjega solnčnega vpliva lepšo, nekako zapečeno barvo in se nam dozdeva, da je doseglo višek zrelosti; ali to je le navidezno, kajti slajši ne postane več, ker se mu odvzame z listjem vir sladkosti. Kjer se obere

zdravo, zeleno listje, tam se ne tvarja več sladkor; grozdje ostane tudi do trgatve pri tisti sladkobi, katero je imelo ob času obiranja listja. Tako obiranje listja je umestno k večjemu tam, kjer se hoče doseči lepo barvano, namizno grozdje brez ozira na sladkobo; pri grozdju pa, ki je namenjeno za prešanje, naj se iz navedenih razlogov to nepotrebno, oziroma škodljivo opravilo opusti; pač pa ni napačno in je naravnost priporočljivo, če se obere pred trgatvo bolehavo ali suho listje, kajti to je doslužilo in ne deluje več v korist rastline in sadu, k večjemu v škodo, ker izhlapeva po nepotrebnem vlago.

Tudi po trgatvi obirati zeleno listje za zimsko svinjsko klajo, kakor je to v mnogih krajih običaj, je škodljivo trsu, ker se s tem ovira zorenje lesa. Listje ima biti na trsu, dokler ne odpade samo. Bolj je trsje dozorelo, tem laže kljubuje zimi.

Ako zvršujemo vsa ta v zelenju potrebna opravila točno in natančno po opisanem navodilu, lahko pričakujemo ne le boljši pridelek in močnejši ter rodovitnejši les, ampak olajšamo si s tem preprečenje, oziroma pokončavanje raznih trsnih bolezni, ker se škropljenje in žveplanje v tako opravljenih vinogradih lahko natančneje in ceneje zvrši.

Ptuj, v maju 1911. Zupanc.

Preprečitev nezgod pri kmetijskih strojih.

Na prošnjo raznih podružnic, naj delamo na to, da se naj odredba visoke c. k. namestnije z dne 6. januarja 1908, štv. 5/3000/8 ex 1907, dež. zak. štv. 2, glede preprečitve nezgod pri delu s kmetijskimi stroji, ki se v praksi ne da izvrševati, spremeni, se je O. O. takoj obrnil na visoko c. k. namestnijo s primerno vlogo, na kar je poslala visoka c. k. namestnija z odlokom z dne 22. marca 1911, štv. 5/1020/379, naslednja pojasnila, ki jih moramo z zadovoljstvom pozdraviti in ki jih z veseljem dajemo na znanje.

„Namestniji ni mogoče, določb odredbe, zadevajoče rezne stroje, z dne 6. januarja 1908, dež. zak. in odredbenega lista štv. 2, ki so že s 1. januarjem 1909, oziroma določb zaradi razklenitve valjarjev za rezne stroje z motornim obratom, ki so stopile v veljavo 1. januarja 1911, suspendirati naknadno.

V utemeljitev tega bodi pred vsem omenjeno, da je namestnija, predno je izdala to odredbo, ki je postala veljavna šele črez eno leto, oziroma celo šele črez tri leta, ravnala zelo previdno in poslušala nasvete nele strokovnjakov na polju stavljenja strojev, ampak tudi kmetijskih.

Za vzorec je namestniji služila češka odredba z dne 12. marca 1907, dež. zak. štev. 33, ki ima glede ročnih reznih strojev dobesedno enake določbe. V tehničnem oziru pa je vprašala za svet poleg tukajšnjega obrtnega inspektorata tudi c. k. obrtnega nadinšpektorja Tauba, ki velja za specijalista na polju varnostnih naprav. Nadalje je vprašala za svet O. O. c. k. štajerske kmetijske družbe, ki se je z dopisom z dne 28. novembra 1907, štv. 3248, načeloma izrazil pritrjevalno, nadalje delavsko zavarovalnico zoper nezgode za Štajersko in Koroško in štajerski deželni odbor, ter je dobila tudi pritrdilo od c. k. ministrstva za notranje stvari. Posebe pa je treba povdariti, da se določbe odredbe, ki se le vsled raznih nesporazumljenj — kakor se bo pozneje pokazalo — tako vneto odklanjajo, vsebinsko strinjajo z „Navodili za preprečitev nezgod pri poljedelskih strojih“, ki jih je, kakor posnemamo iz odloka c. k. poljedelskega ministrstva z dne 27. februarja 1908, štv. 46.191/2538 ex 1907, sestavil nalašč v ta namen osnovan in iz prvih strokovnjakov sestavljen komite in ki jih je kmetijski svet v svoji X. seji 1905 sprejel. (Glej „Mitteilungen über die Verhandlungen der Sektion für Land- und Forstwirtschaft und Montanwesen des Industrie- und Landwirtschaftsrates, Wien 1905, Kommissionsverlag von Wilhelm Frick, str. 82).

Po teh sklepih se je za rezne stroje določilo sledeče:

1. Žleb za slamo se mora pred valjarji tako daleč pokriti z deskami, da oni, ki vlaga, ne more brez namena seči z roko med valjarje;

2. Vsa zobčasta kolesa, ki so zunaj, se morajo prekriti, vsaj tam, kjer prijemajo eno drugo, kakor tudi vsi zunanji deli stroja.

Pri reznih strojih z motornim obratom se je razen tega še zahtevalo, da morajo biti 1. vsaj rezila v svoji gornji polovici prekrita z varnostno napravo, ki se da vzeti ž njih in 2. morajo imeti napravo, ki omogoča ustavljenje in razklenitev valjarjev, ki vlečejo slamo.

Te določbe zahtevajo skoro še večje varnostne naprave ko odredba namestnije v § 1, odstavek 1, in v § 4.

Z ozirom na prej omenjena nesporazumljenja bodi omenjeno, da izhajajo številne peticije, ki so došle namestniji iz vseh delov dežele, očividno iz napačnega mnenja, da je za rezne stroje, ki se gonijo z roko, predpisana varnostna naprava na kolesu z noži, kakor jo kažeta sliki 32 in 33, izdani k omenjeni naredbi.

Nasproti temu pa je namestnija že pogosto — zadnjič v razglasih, razposlanih meseca oktobra 1910 podrejenim političnim oblastim — opozarjala na to, da so za način in obseg varnostnih naprav merodajne edinole določbe odredbe.

Varnostni pokrovi pri ročnih reznih strojih, kakor jih kažejo imenovane slike (narejene so po predpisih renske kmetijske poklicne zadruge za preprečitev nezgod) in kakor so navadne v Nemčiji, dajejo pač najboljše varstvo zoper poškodbe s kolesom z noži. Kakor pa je ta varnostna naprava vsega uvaževanja vredna, vendar je pri ročnih reznih strojih s stališča na Štajerskem veljavne odredbe ne moremo zahtevati, ker zahteva § 4, tretji odstavek imenovane odredbe pokritev rezil le pri onih reznih strojih, ki niso namenjeni samo za ročno gonitev in še v tem slučaju samo v gornji polovici.

Z ozirom na to omejitev, izraženo jasno v določbi odredbe, zadostuje tam, kjer je pri reznih strojih za ročni obrat težavno napraviti varnostno napravo, že mnogo manjše varstvo ko ono, ki ga zahteva § 4 v svojem drugem odstavku in splošni predpis, izrečen v § 1 imenovane odredbe.

V tem oziru moramo opozoriti na določbo od delavskih zavarovalnic zoper nezgode na Dunaju in v Brnu izdanih neobveznih navodil za preprečitev nesreč pri poljedelskih strojih, ki zahteva, da mora biti pri onih reznih strojih, pri katerih ni gornji del kolesa z noži zamrežen, na oni strani žleba, ki je obrnjena proti valjarjem, napravljena navpična deska iz lesa ali pločevine, ki onemogoči, da bi segel delavec med rezila.

Namestnija je seveda rada pripravljena udeležiti se komisije za preiskušnjo kmetijskih strojev, zahtevane v zgoraj navedenem dopisu, če se bo osrednjemu odboru po teh tukaj podanih pojasnilih sploh že zdelo potrebno ali zaželjeno o stvari dalje poizvedovati; v tem slučaju prosi, naj se ji pravočasno naznani rok, kedaj se bo ona komisija vršila, da bo lahko odposlala vanjo svojega odposlanca in zastopnika.

Šele ko se bo ta komisija dovršila ali ko bo prišlo obvestilo, da se ne bo vršila, se bodo prej omenjene peticije rešile v navedenem smislu in se bo ob enem naročilo slavnim c. k. državnim pravdništvom in kot strokovnjakom zaposlenim uradnim tehnikom, kako si namestnija razlaga § 4 sporne odredbe.

Da pa se prebivavstvo še pred tem časom lahko pomiri, želi namestnija in prosi, naj se že na bodočem občnem zboru kmetijske družbe, ki se bo vršil 29. in 30. marca t. l. naznani kmetovavcem ta razlaga omenjene odredbe, ki se ravna po njihovih željah.

Glede razklenitve valjarjev pri reznih strojih se opozarja posebe še na to, da je ta naprava po § 4, odstavek 3 odredbe predpisana samo za one rezne stroje, ki niso narejeni samo za ročno moč.

Končno si dovoljuje namestnija še naznaniti, da so bili samo trije slučaji kazni zaradi prestopka te odredbe v letu 1909, kakor izhaja iz poročil, podanih v tej stvari od podrejenih oblasti.

Iz tega se pač lahko posname, da politične oblasti določb te odredbe doslej niso izvajale strogo. S tem je pač menda tudi v zvezi, da se na Štajerskem v letu 1909 število nesreč ob poljedelskih strojih ni zmanjšalo, kar je treba zelo obžalovati. Na Češkem, kjer se določbe enake postave izvajajo strogo, se je število nesreč pri kmetijskih strojih v letih 1906 do 1909 zmanjšalo od 443 do 338, med njimi slučaji trajne nesposobnosti za zaslužek do 432 do 333 in smrtni slučaji od 11 do 5.

C. k. namestnika zastopnik:
(Podpis nečitljiv.)

Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

746. seja dne 25. aprila 1911. Začetek ob 10. uri predpoldne.

Navzoči so sledeči gospodje: ekscelenca načelnik Edmund grof Attems, oba podnačelnika Henrik vitez pl. Plessing in Roman Neuper, zastopnik visoke vlade c. k. okrajni glavar dr. Viktor Negbauer, 17 članov O. O. in glavni tajnik Juvan kot zapisnikar.

Predsednik otvori zborovanje in izrazi svoje veselje, da lahko zopet pozdravi stare člane O. O., ki jih je 88. občni zbor zopet izvolil na ta častna mesta. Enako prisrčno pozdravi od 88. občnega zbora na novo v O. O. poklicane gospode P. Bernarda Amona, Janeza Gerlitza, Ignaca Hirscha, Rüdigerja Seutterja von und zum Lötzen in Franca Thallerja, in upa, da se bodo vsi ti gospodje iz ljubezni do stvari trudili posvetiti svoje najboljše moči delu v kmetijski družbi. Nato preide na dnevni red.

1. Poročilo in predlog o posvetovanju na namestniji glede uvedbe potovalnega pouka v logarstvu in posrednega pospeševanja kmetskega gozdarstva.

Poroča II. podnačelnik Neuper.

Visoka c. k. namestnija je ugodila opetovanim željam O. O., naj se uvedejo odredbe za posredno pospeševanje kmetijskega gozdarstva in je priredila o tem prašanju enketo, ki se je vršila 10. februarja t. l. v zborovalnici c. k. namestnije. Enkete so se udeležili zastopniki vlade, deželnega odbora, štajerskega gozdarskega društva in O. O. Enketa se je pečala z 8 prašanji in sicer:

1. glede nastavitve potovalnih učiteljev;
2. glede prirejanja gozdarskih tečajev;
3. glede oddaje gozdnih rastlin;
4. jeli priporočljivo subvencijonirati kmečke gozdarje, da bi si hitreje zopet pogozdili svoje gozde;
5. ali bi bilo primerno vzeti zapuščene zadružne gozdove in kmetske zasebne gozdove v državno ali deželno oskrbo ali jih razlastiti;
6. glede spremenitve §§ 11, 12 in 13 gozdne postave z dne 3. decembra 1852, drž. zak. štv. 250, ki se rabi samo za gozdove, ki so obremenjeni z vgozdovanjem; praša se, ali se naj te določbe raztegnejo na vse gozdove;
7. na kak način bi se uspešno vršil od c. k. poljedelskega ministrstva priporočani pouk kmetijskih slojev o uvedbi umnega gozdarjenja;
8. ali je primerno izvesti društveno pospeševanje gozdarstva v direktnem stiku podružnic s štajerskim gozdarskim društvom.

Enketa se je izrekla za to, da je želeti, naj se gozdarski pouk in gozdarsko nadzorstvo ločita, pri čemer priporoča deželni odbor, naj se za poskus nastavi eden potovalni učitelj, podrejen samo eni instanci; gozdarski svetnik Jugovitz pa priporoča, naj prevzamejo pouk v gozdarstvu primerno pripravljeni ljudskošolski učitelji. Poročavec je zastopal mnenje, da se naj potovalni učitelj sicer nastavi, da pa se naj tudi učiteljstvo ljudskih šol primerno izobrazi in navaja na sodelovanje s tem potovalnim učiteljem. Prašanje prirejanja gozdarskih tečajev se je rešilo na ta način, da bo deželni odbor priredil take tečaje na višjem gozdarskem učilišču v Brucku in na deželnih kmetijskih šolah sporazumno s c. k. kmetijsko družbo; načrt za te tečaje bo sestavil c. k. deželni gozdarski načelnik in ga predložil visokemu c. k. poljedelskemu ministrstvu v odobritev. Glede nabave in razdelitve sadik se je priporočala naprava okrajnih in šolskih drevesnic, ki bi se naj subvencijonirale. Potrebna sredstva za to bi naj dali v enaki meri država in dežela. Sklenilo se je dajati kmetskim gozdarjem podpore, ki jih bosta v enakih delih oskrbovali država in dežela. Glede prevzema zanemarjenih zadružnih gozdov so razen poročavca vsi udeleženci sprejeli nasvet Franca grofa Attemsa, ki je predlagal, naj se taki gozdovi trajno ali začasno prevzamejo v državno oskrbo; zanemarjeni kmetski gozdovi, pri katerih ni upati, da bi se kedaj začeli umno obdelovati, bi se lahko z državnimi

sredstvi pokupili in prevzeli v državno oskrbo, oziroma po potrebi tudi razlastili. Nadalje se naj državna uprava pooblasti, da izvede na prošnjo gozdarjev in proti povrnitvi stroškov pogozdovanja; v slučajih, ki so vredni posebnega uvaževanja, bi lahko del teh stroškov prevzela tudi država. Za pokritje izdatkov, potrebnih pri teh akcijah, bi se naj lahko do 20% porabil državni melijoracijski fond. Poročavec je priporočal osnutek postave, v kateri bi se naj zahtevalo redno oskrbovanje občinskih in zadružnih gozdov, kar bi se doseglo na ta način, da bi gospodarstvo nad temi gozdovi prevzel od države priznani poslovodja in ga izvrševal po uradno odobrenem gospodarskem načrtu. Glede prašanja, navedenega v točki 6) so se udeleženci sestanka zedinili v tem, da se naj deželni odbor naprosi, naj sebi podrejenim strokovnim učiliščem naroči, naj v pouku, posebno pa v tečajih in predavanjih opozorijo na veliko škodo, ki se dela gozdovom s tem, če se v njih klesti stelja in naj daje sporazumno s c. k. kmetijsko družbo nagrade v denarju onim posestnikom, ki vzorno gospodarijo s svojimi gozdovi. Vzorni hlevi se naj uvedejo pred vsem po krajih, kjer se v gozdih klesti stelja. Končno je enketa sklenila priporočiti društveno pospeševanje gozdarstva s štajerskim gozdarskim društvom naravnost s kmetijskimi podružnicami, kar bi se dalo doseči na ta način, da bi podružnice postale članice gozdarskega društva.

Poročavec predloži:

O. O. blagovoli vzeti poročilo na znanje. Akcija za izvršitev se naj vedno pazno zasleduje in izvršuje in če bi se zavlekla, se naj z vso močjo pritisne na kompetentne činitelje. Nazadnje se naj podružnicam naše kmetijske družbe dovoli, da se v svrho prirejanja potovalnih gozdarskih predavanj smejo obrniti naravnost na štajersko gozdarsko društvo.

Poročilo poročavca se vzame z odobravanjem na znanje.

2. Sklepa in posvetuje se o prošnjah za sejme občin Taubendorf in Spielfeld, ki se rešijo.

3. Poročilo in predlog tajništva glede izdaje kmetijskega koledarja.

Poroča glavni tajnik.

Poročavec obžaluje nezadostno zanimanje, ki so ga za to podjetje pokazale podružnice in člani. Saj je izmed 25 gornještajerskih podružnic poslalo le 15 naročila na skupaj 360 koledarjev; izmed 52 srednještajerskih podružnic jih je 32 naročilo 1102 koledarja in izmed 50 spodnještajerskih se jih je oglasilo 8 za skupno 85 koledarjev; oglasilo se je torej od 127 podružnic le 55, to je 43% in naročile so 1547 koledarjev. Če primerjamo s tem številom število članov, ki znaša 15.600, potem se vidi, da je le 6% članov naročilo koledar. Nasprotno pa se mora z veseljem povdariti, da je izmed 277 posojilnic poslalo 87 naročila na skupno 825 koledarjev, tako da je skupno naročenih 2373 koledarjev.

Prijave za slovensko izdajo koledarja so bile še slabše: 13 podružnic je naročilo 200 komadov in 8 posojilnic 27, skupno je bilo torej naročenih samo 227 komadov. Poročavec prečita imena vseh onih podružnic, ki niso poslala nobenih naročil na koledar in predloži, naj se vzame poročilo na znanje, sklene izdati nemški koledar vsaj v 3000 do 4000 izvodih, slovenski pa ne in naj se izreče Zvezi gospodarskih zadrug za izdatno in uspešno pomoč pri tej akciji zahvala.

Člani O. O. Zweifler, Kappel in Gerlitz menijo, da bodo na vsak način še došla nova naročila; član O. O. Thaller prosi podatkov o stroških, član O. O. Neuper pa priporoča, naj se v družbinih listih zopet opozori na ta koledar. Pri glasovanju je bil predlog poročavca sprejet.

4. Izvolitev zastopnikov v centralo za varstvo gospodarskih in logarskih koristi na Dunaju in sicer:

a) dveh zastopnikov v stalni odbor (dosedanja zastopnika sta Rudolf pl. Dehne in Rihard Klammer);

b) štirih zastopnikov v občni zbor (dosedanji zastopniki so dr. Erik Klusemann, Ferdinand Roš, Leon Zedlacher in Franc Juvan).

To priliko porabi predsednik, da govori na splošno o izvolitvi zastopnikov v tuje korporacije. Ti zastopniki se delijo na dva dela: prvič v one, ki jih izvoli O. O. za dobo svojega poslovanja in v one, ki jih O. O. samo predlaga, to je, imenuje člane za funkcijsko dobo dotične korporacije, potem pa ona tuja korporacija imenuje člane za svojo funkcijsko dobo, tako da O. O. nima več pravice, razen če izstopi kak član iz O. O. med njegovo funkcijsko dobo, staviti nove predloge. Kar zadeva zastopstvo v centrali za varstvo gospodarskih in gozdarskih koristi, se volijo v njo člani za dobo poslovanja O. O., torej za 3 leta in zato so sedaj potrebne nove volitve.

Član O. O. Sutter predloži, naj se izvolijo naslednji gospodje:

a) v stalni odbor člana O. O. dr. Rihard Klammer in dr. Erik Klusemann;

b) v občni zbor pa člani O. O. Jožef Kappel, Franc Thaller, Leon Zedlacher in glavni tajnik Franc Juvan.

Predlog je bil sprejet.

5. Poročilo in predlog vinorejskega odseka o mnenju glede ohranitve ali opustitve gospodarskega kmetijskega deželnega poskušališča in postaje za kontrolo semen v Mariboru, ki se naj poda visokemu deželnemu odboru.

Poroča član O. O. Zweifler.

Poročavec naznani najprej vsebino dopisov, ki ga je poslal deželni odbor osrednjemu odboru in graška trgovska in obrtna komora, iz katerih se dà posneti, da namerava c. k. poljedelsko ministrstvo vsled poročila svojega odposlanca, dvornega svetnika dra. Daferta ustaviti podporo mariborskemu poskušališču zato, ker ima baje premajhen delokrog, da pa je pripravljeno, razširiti graško deželno poskušališče, dočim zahteva deželni odbor mnenje, ali se imenovano poskušališče lahko opusti, ne da bi bile pri tem občutno oškodavane važne gospodarske koristi. Poročavec govori podrobno o posvetovanju vinorejskega odseka, ki se je vršilo 19. aprila t. l. v Mariboru in na katerem je bilo precej soglasno zastopano mnenje, da spodnještajerski vinorejci sploh, posebe pa še deželna šola za vinorejo in sadjerejo v Mariboru tega poskušališča na noben način ne morejo pogrešati, tudi tedaj ne, če bi se deželno poskušališče v Gradcu primerno preustrojilo in razširilo. Vinorejski odsek meni, da se naj poskušališče v Mariboru nele ohrani, ampak da naj dasta država in dežela potrebna denarna sredstva na razpolago, da se bo to preskušališče lahko času primerno preustrojilo. Glede organizacije poskušališča je bilo v sekciji dvoje različnih mnenj; večina je bila za to, naj se poskušališče v dosedanji obliki ohrani, manjšina pa je bila za to, da se naj na ta ali oni način pridruži in pripoji deželni šoli za sadjerejo in vinorejo. To se vidi tudi na sklepu vinorejskega odseka, ki je sestavljen iz dveh delov in se glasi:

„Vinorejski odsek štajerske kmetijske družbe se izjavi prav odločno proti nameravani opustitvi poskušališča in prosi osrednji odbor, naj porabi ves vpliv pri merodajnih činiteljih, da se bo ta poskusna postaja oskrbela z vsemi prerogativami državnih zavodov.

V interesu uspešnega razvoja poskušališča in da se ugodi potrebam kakor vinorejcev tako tudi deželne šole za vinorejo in sadjerejo v Mariboru, bi bilo priporočljivo, da se poskušališče spoji z mariborsko deželno šolo za vinorejo in sadjerejo.“

Poročavec priporoča, naj se ta predlog sprejme in govori obširno o nalogah, ki bi jih morala vršiti taka postaja, najsi je potem že pripojena kaki kmetijski šoli ali ne. Pred vsem bi morala biti kraj, kjer bi se reševala pereča, za kmetijstvo zanimiva in za izvršitev in preustroj kmetijskega obratovanja koristna prašanja. Član O. O. dr. Hotter obžaluje, da se je ta stvar zanesla na politična zborovanja, kar stvari sami nikakor ni bilo na korist. Z ustanovitvijo državnih preiskovališč za živila se je poskusnim postajam vzel velik del njihovega delokroga in vpliva. Pač težavno bo, oskrbeti za to poskušališče vse državne prerogative državnih zavodov po drugih deželah, kjer so enaki zavodi. Mariborski zavod bo pač težko kedaj prišel do prav razvitega delovanja, že zaradi svoje lege, kar se bo pokazalo posebno pri kontroliranju semen, ki ne bo nikdar doseglo večjega obsega, kakoršen je n. pr. na poskušališču v Gradcu, ki je centrala za trgovino s semenjem. Glede pripojitve poskušališča k deželni šoli za vinorejo in sadjerejo meni dr. Hotter, da to ni niti srečno niti praktično, taka spojitev bi ne bila namenu primerna, kar so pokazali enaki slučaji v sudetskih deželah, kjer se ni nikdar moglo razviti pravo in uspešno delovanje. Večina takih zavodov služi le namenom šole, kateri so pripojeni, saj pa je tudi težko služiti dvema gospodoma. Pač nima govornik nič proti temu, da bi dobila imenovana šola majhen laboratorij, ki pa se lahko ustanovi neodvisno od poskušališča in ki ga lahko vodi posebna učna moč.

Poročavec odgovori, da gre tukaj manj za drugi del predloga ko za ohranitev poskušališča sploh, zato se naj O. O. ne peča toliko z drugim delom predloga, ampak polaga glavno važnost na to, da se bo ta zavod ohranil.

Predsednik uvede ločeno glasovanje. Pri tem se prvi del predloga vinorejskega odseka, ki govori za to, da se naj imenovano poskušališče skuša na vsak način ohraniti, sprejme, predlog (dodatni) člana O. O. Reitterja, sprejet v seji vinorejskega odseka, naj se imenovano poskušališče pripoji vinorejski in sadjerejski šoli v Mariboru, pa odkloni.

6. C. k. politična ekspozitura v Osojah prosi za mnenje glede prašanja odposlanca štajerskega društva za varstvo lova za okraj Osoje, Morica grofa Strachwitza glede streljanja divjačine za varstvo kultur.

Poroča član O. O. Zettler.

Mnenje, ki ga je o tej stvari sestavil poročavec, je jako podrobno, točno in zastopa stališče kmetovavca ter je vsled tega popolnoma nasprotno mnenju gospoda odposlanca štajerskega društva za varstvo lova, grofa Strachwitza, ki meni, da gorski in planšarski travniki sploh ne spadajo med kmetijske kulture in štajerskega društva za varstvo lova, ki meni, da divjačina, ko se je sneg odtalil, po travnikih ne naredi nobene posebne škode. Referent meni, da divjačina pašnike, potem ko izgine sneg, prav občutno spašuje in na ta način dela veliko škodo, pred vsem v mesecu maju in juniju. To svoje mnenje izrazi tudi v odgovoru na prašanje osojske politične ekspoziture. V tem naziranju se osrednji odbor poročavcu pridruži in sklene se poslati mnenje politični ekspozituri v obliki, v kakoršni ga je podal poročavec.

7. Nato se v smislu pravil družbe (§ 37) sestavijo razni strokovni odseki O. O. na ta način, da stopijo vanje člani O. O. in da se vanje pozovejo deželni strokovni organi in drugi sposobni kmetovavci, ki pa sicer niso člani O. O.

8. Predlogi in sklepanje o oddaji subvencijoniranega orodja družbinim podružnicam in sicer:

a) brezplačna oddaja trsnih škropilnic in nahrbtnih žveplavcev in

b) brezplačna oddaja drevesnih škropilnic;

c) oddaja raznega orodja in strojev za polovično ceno;

d) podelitev subvencij za mostne tehtnice iz izrednega kredita za pospeševanje živinoreje.

Poroča glavni tajnik.

Poročavec prečita najprej poročilo knjigovodstva, iz katerega izhaja, da je izmed podružnic, ki so poslale prošnje, celih 34 takih, ki so članarino še deloma ali popolnoma dolžne in predlaga, naj se tem dado subvencijonirana orodja in stroji le pogojno, če prej poplačajo vse svoje zastanke in dolgove.

Ta predlog je bil sprejet.

Pri tej priliki naznani predsednik osrednjemu odboru, da so marsikatere podružnice napačno razumele stremljenje načelstva, da bi spravilo red v njihove račune. Nekatere podružnice so vsled tega menile, da jih hoče družba prav posebno pritisniti, kar pa nikakor ni res in tudi ne namen. O. O. izvršuje v tej stvari samo nalogo, ki mu jo nalagajo pravila in te naloge ne sme opustiti, če se naj družba redno in uspešno razvija. O. O. pripoznava v polni meri velike žrtve na času in trudu, ki jih žrtvujejo voditelji podružnic pri opravljanju svojih poslov in upa, da funkcijonarji podružnic tega ravnanja osrednjega odbora, ki izhaja iz vedno večjega obsega družbe in potrebe natančnega računanja, da se ohrani ves obrat v popolnem redu, znajo upoštevati in uvaževati. Zato prosi vse člane O. O., naj v podružnicah stvar pojasnijo in eventuelno zlo voljo, ki bi nastala vsled takih nesporazumljenj, po možnosti odpravijo.

Podelilo se je: 26 podružnicam na Srednjem in Spodnjem Štajerskem 75 trsnih škropilnic, 8 nahrbtnih žveplalcev in 3 torpedo žveplalci; 26 podružnicam na Gornjem, Srednjem in Spodnjem Štajerskem 58 drevesnih škropilnic tirolskega tipa, 5 švicarskega tipa, 5 sifonij in 2 prevozni škropilnici (za polovično ceno).

Za orodja in stroje je prosilo 62 podružnic, ki so dobile za njih nakup podpore ali v polovičnem znesku kupne cene ali pa prispevke, plačljive v enoletnih in večletnih obrokih. Dale pa so se podpore za naslednje stroje: 14 trierjev, 1 izmeničen valj, 54 travniških bran, 600 *K* v treh letnih obrokih za nakup mlatilnega stroja z motorjem, 3 sejalce za deteljo, 1 stroj za košnjo trave, 7 belilcev, 1 barski plug, 1 travniški valjar, 2 rešeti za čiščenje deteljnega semena, 100 *K* za trosilca gnoja, 1 sesaljko za vino, 1 tehtnico, 1 kultivator z vzmetnimi zobi, 50 požiralnikovih cevi, 300 *K* v treh letnih obrokih za stroj za filtriranje vina, 1 obračalni plug, 14 trokarjev in 2 gnojničini sesaljki.

Za mostne tehtnice je prosilo 14 podružnic in občin s 16 prošnjami; njih prošnje se je sklenilo predložiti visokemu c. k. poljedelskemu ministrstvu s prošnjo, naj blagovoli nakazati iz izrednega kredita za pospeševanje živinoreje v letu 1911 in sicer iz postavke „vnovčevanje živine" prispevke po 500 *K*, torej skupno 7000 *K*. V zvezi s tem govori član O. O. P. Hamon o velikem bremenu, ki nastane pri mostni tehtnici s tem, da se mora vsaki dve leti zopet preizkusiti (cementirati). Vsled teh stroškov je vzdrževanje mostne tehtnice za kmetijske podružnice in rajfajznovke, ki jemljejo od svojih članov za porabo le male prispevke, zelo otežkočeno. Zato bi bilo želeti, da se naj to zopetno cementiranje ali popolnoma opusti ali pa izvede na uradne stroške. Ali pa se naj za zopetno cementiranje določi daljši rok. O. O. sklene poizvedovati, ali so v tej stvari mogoče kake olajšave ali ne.

9. Sklepanje o ustanovitvi dveh novih podružnic kmetijske družbe in sicer:

a) v Stopercah, okraj Rogatec in

b) v Fischbachu, okraj Birkfeld.

Poroča glavni tajnik.

Ker so pripravljalni odbori izvršili redno in pravilno vse priprave za ustanovitev teh podružnic, ker se je v Stopercah oglasilo že 62, v Fischbachu pa 61 kmetov, ki so vstopili in vplačali svoj znesek, kar je znak, da je v teh krajih dovolj zanimanja za intenzivnejše društveno delovanje na kmetijskem polju in ker pri Stopercah nobena bližnja podružnica (razen ptujske) ni ugovarjala proti ustanovitvi podružnice v Stopercah, v Fischbachu pa, ki leži strašno odložno, sploh ni mogoče povzdigniti kmetijstva drugače ko s podružnico, zato predloži poročavec:

Prošnji občine v Stopercah, oziroma častitega gospoda Antona Pestinskega, župnika v Fischbachu, naj se dovoli ustanovitev nove kmetijske podružnice v Stopercah, oziroma v Fischbachu, se ugodi. Ko bosta ti podružnici redno in po pravilih konstituirani, se jima bo podelilo smislu sklepa 88. občnega zbora kmetijske družbe z dne 29. in 30. marca 1911 potrdilo.

10. Sklepanje o rezolucijah, poslanih od podružnice v Št. Ilju v Slov. gor. in sicer:

a) zaradi železnice Maribor-Zeleni Travnik,

b) zaradi ustanovitve poštnega in brzojavnega urada pri Sv. Juriju ob Pesnici.

Poroča član O. O. Sutter.

Poročavec meni, da se mora O. O., ki je poklican zastopati kmetijske koristi, zavzeti in potegniti za vsako železnico, ker daje vsaka razširitev prometa koristi tudi kmetijstvu in ker se ne sme prezreti, da zaostaja štajerska dežela v primeri z mnogo manjšima, kakor sta Solnograška in Koroška, še v zelo veliki meri. Na vsak način se mora uvideti in priznati potreba železniške zveze z Mariborom in Zelenim Travnikom že zaradi tega, ker se v tem kraju dobiva mnogo lesa, sadja in vina. Iz istega vzroka je tudi želeti, da se v Sv. Juriju ob Pesnici ustanovi poštna in brzojavna postaja. Vsled vseh teh vzrokov in ozirov predloži poročavec naslednje predloge:

a) Visokemu c. k. železniškemu ministrstvu se naj pošlje vloga, naj blagovoli tudi železniško progo Maribor—Zeleni Travnik sprejeti med one proge, ki se naj sedaj najprej na Štajerskem sezidajo in temu projektu naj z ozirom na neugodni gmotni položaj dežele nakloni kolikor mogoče veliko pomoč in gmotno podporo.

2. Zastopnik c. k. kmetijske družbe v državnem železniškem svetu se naj pozove, naj stavi v državnem železniškem svetu v tej stvari enako se glaseči predlog.

b) Visokemu c. k. trgovinskemu ministrstvu se naj pošlje vloga s prošnjo, naj poskrbi za ustanovitev poštne in brzojavne postaje v Sv. Juriju ob Pesnici in poskrbi, da se bo ustvarila vozna poštna zveza med Gornjo Sv. Kungoto in Sv. Jurijem ob Pesnici.

Član O. O. pl. Seutter podpira te predloge, ki se nato sprejmejo.

11. Podružnica pri Št. Ilju v Slov. gor. prosi za posredovanje pri razširjatvi železniškega kolodvora v Št. Ilju.

Poročavec član O. O. Sutter govori o korakih, ki jih je O. O. v tej stvari storil že pretečeno leto in opozarja na tozadevne odloke južne železnice, ki je sedaj načelno sklenila ustvariti kolodvor za blagovni promet in ga sprejela v bodoči investicijski program, danes pa ga iz gmotnih ozirov še ne more izvršitvi. Z ozirom na nujno potrebo, ki se kaže v velikem prometu z blagom in ljudmi na tej postaji, kar dokazuje potrebo razširitve omenjenega kolodvora, predloži poročavec sledeče predloge:

1. Visokemu c. k. železniškemu ministrstvu se naj pošlje dopis s prošnjo, naj blagovoli pri c. k. priv. južni železnici delati na to, da se bo sedanja osebna postaja Št. Ilj ob južni železnici pri Mariboru kmalu spremenila v postajo za blagovni promet, in da se bo tam ustvarila nakladalnica in rampa.

2. Če ta stvar pred prihodnjo sejo državnega železniškega sveta ne bo primerno rešena, se naj zastopnik c. k. kmetijske družbe v železniškem svetu pozove, naj pravočasno stavi tozadevni predlog.

Predlog podpira član O. O. Thaller in nato se sprejme.

12. C. k. vrtnarska družba v Gradcu prosi za kolajne za razstavo.

Poroča glavni tajnik.

Poročavec predloži, naj se c. k. vrtnarski družbi za njeno razstavo, ki se bo vršila od 6. do 10. maja v c. k. grajskem vrtu, dovoli za odlikovanja 6 srebrnih kolajn.

Predlog je bil sprejet.

13. Izvolitev komiteja za preiskavo varnostnih naprav na kmetijskih in poljedelskih strojih.

Predno se ta komite izvoli, naznani poročavec, član O. O. vitez pl. Ecker vsebino dopisa visoke c. k. namestnije na dopis O. O. z dne 24. februarja t. l.; iz tega dopisa namestnije izhaja, da se odredba glede najbolj sporne in važne točke, t. j. glede varnostnih naprav nad kolesom z noži pri ročnih reznih strojih, ni pravilno tolmačila. Po odloku namestnije z dne 22. marca 1911, štev 3/1020/379 se ne predpisuje za to kolo varnostna ploskev, tudi za njo ni potrebna nobena varnostna naprava. Nadalje pojasnjuje odlok, da pri valjarjih pri strojih z ročno močjo ni treba naprave, ki bi valjarje razklenila. Da se pomiri prebivavstvo, bi bilo dobro, če bi se ta pojasnila opisala v naslednjih številkah družbinih glasil. Vkljub tem pojasnilom, ki se morajo z veliko zahvalo vzeti na znanje, se zdi poročavcu še vedno primerno in potrebno, da se priredi nameravana enketa za preiskavo varnostnih naprav na poljedelskih strojih na kmetijski šoli v Grottenhofu pri Gradcu, ker bo s tem dana prilika, da se dajo prebivavstvu nasveti in da se gospodje fabrikanti, ki so jim ti predpisi — kolikor se zdi — precej neznani, seznanijo s to važno stvarjo. Zato predloži poročavec naslednji predlog.

Pojasnila visoke c. k. namestnije se vzamejo z zahvalo na znanje in sklene se, priobčiti jih v družbinem listu.

Sprejme in sklene se povabiti visoko c. k. namestnijo in zastopnike domačih fabrik za poljedelske stroje, naj pošljejo odposlance v to komisijo. Iz O. O. se v to komisijo izvolijo člani O. O. Kurt Edgar vitez Ecker-Eckhofen, Jožef Edelsbrunner, Vincencij Göhlert in Franc Juvan. Prezidiju pa se prepusti, da izbere dan, ko se naj vrši v Grottenhofu pri Gradcu enketa za preiskavo varnostnih naprav pri poljedelskih strojih.

Obvestila.

Član O. O. Januschke govori obširno in temeljito o živinski kugi na gobcih in parkljih, ki se je pokazala v jeseni in ki je bila po drugih deželah razmeroma hujša ko na Štajerskem. Ne bomo se motili, če bomo trdili, da je bila pri nas manj nevarna zaradi tega, ker so se proti tej kugi takoj ukrenile vse potrebne živinozdravske odredbe in ker je kmetijsko prebivavstvo oblasti v tej stvari z vnemo in razumom podpiralo. Ker so sedaj prva kmetijska dela po večini končana, bo menda primerno, če se pečamo z zopetno otvoritvijo sejmov, pred vsem v onih krajih, kjer so sejmi v gospodarskem oziru zelo važni. C. k. namestnija namerava sejme zopet otvoriti, toda z nekaterimi omejitvami na ta način, da se bode smela nanje priganjati samo živina enega okraja. O. O. se s to namero in s tem načinom izvršitve strinja in vzame to obvestilo poročavca z zahvalo na znanje.

Zapisnik zadnje seje O. O. z dne 7. marca, proti kateremu ni nobenih ugovorov, je s tem odobren.

Predsednik določi prihodnjo sejo na 23. dan maja in zaključi sejo z zahvalo vsem udeležencem.

Zborovanja podružnic.

= **Kmetijska podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici** priredi v tekočem mesecu tri kmetijska zborovanja in predavanja. Dne 21. maja po rani maši pri Negovi v šoli. Isti dan popoldne ob 2. uri v Grabonoškem vrhu pri bivšem županu gospodu Alojzu Trstenjaku. Na Križevo dne 25. maja pri Sv. Duhu ob 2. uri popoldne pri gospodu Lovrencu Šijancu. Na dnevnem redu so razna strokovna gospodarska prašanja, razgovori ter predavanje gospoda potovalnega učitelja Al. Pirstingerja o poletnem delu v vinogradih in sadunosnikih, priprave za vnovčevanje sadja, kletarstvo. Vsi kmetovavci se uljudno vabijo. Tudi sosedne podružnice Sv. Benedikt, Sv. Anton, Mala Nedelja, se vabijo, naj pridejo k bližnjim zborovanjem, ker bode to gotovo ugodno vplivalo na gospodarski razvoj. Kmetijska podružnica priredi v drugi polovici junija ali v septembru dvoje tridnevnih tečajev za kmetijsko knjigovodstvo. Kdor se želi udeležiti, naj to prijavi načelstvu podružnice ali gospodu Pelchu v Policah. Predaval bode gospod Zidanšek ali gospod Holz.

= **Ponikva ob juž. žel.** Tukajšnja podružnica c. k. kmetijske družbe bo priredila dne 21. t. m. ob 3. uri popoldne v šolskih prostorih svoj občni zbor, pri katerem se bo volil odbor in načelnik. Člani in drugi kmetovavci so uljudno vabljeni, da se tega zborovanja polnoštevilno udeležijo.

J. Zabukošek,
načelnik.

Iz podružnic.

= **Sv. Jurij ob Sčavnici.** Kmetijska podružnica je dosedaj v tem letu priredila 4 predavanja za vinorejo, 1 predavanje za sadjerejo, 3 predavanja za živinorejo, 1 predavanje za čebelorejo. Predavali so: gospod Pirstinger (4 predavanje), gospod Jelovšek (2 predavanji), gospod Zidanšek (1 predavanje), gospod Jurančič (1 predavanje). Udeležba je bila vsakokrat povoljna. Poprečno je bilo poslušavcev na vsa zborovanja razdeljeno 45, skupaj 360. Vidi se torej, da se ljudje že zanimajo za strokovni pouk in da napredujemo. Zato tem potom hvala c. k. kmetijske družbi, kakor tudi vsem gospodom učiteljem za dosedanji pouk. Podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici se priporoča tudi za naprej v ime kmetijskega stanu za prijazno pomoč.

Nemec, tajnik. Breznik, načelnik.

Vposlano.

Gastorf, 17. aprila 1911.

Komanditni družbi E. J. Heller. Prva tvornica umetnih mlinskih kamenov in za stavljenje mlinov. Sandau.

Z „Optimo", od Vas kupljenim strojem za luščenje in drobljenje žita sem jako zadovoljen, ker daleč prekaša vse moje pričakovanje. Pri tem stroju se nikdar ne zgodi, da bi se stroj zamazal in zapažil s plevelovim semenjem, tako da je tok stroja vedno enak in miren. „Optima" opravi na uro okoli 300 *kg* in potrebuje kvečjemu 1·5 do 2 HP. Učinek in delo stroja je res v vsakem oziru popolnoma zadovoljivo, tako da lahko vsakemu svojemu stanovskemu tovarišu z mirno vestjo priporočam, da si naroči ta Vaš stroj. Prepričan sem, da bo vsak, ki si postavi Vaš stroj, z uspehi popolnoma zadovoljen in da Vam bo lahko kakor jaz dal najlepše izpričevalo.

Z velespoštovanjem
Adalbert Heller l. r.
mlinar.

Uradno.

Štv. 15.186 / II. 1950

Razglas.

Na štajerski deželni vino- in sadjerejski šoli v Mariboru se razpisuje za šolsko leto 1911/12, t. j. s 15. septembrom 1911 več deželnih prostih mest, ki se bodo oddala.

Prošnjiki, ki prosijo za jedno ali drugo prosto mesto, morajo biti v Štajerskem pristojni in najmanj 16 let stari. Nekolkovanim prošnjam, ki se naslovijo na štajerski deželni odbor, se morajo priložiti krstni in domovinski list, spričevalo o stavljenih kozah in zdravniško spričevalo, odpustnica iz ljudske šole in ubožno spričevalo. Prosivci morajo prošnje osebno oddati ravnateljstvu deželne vino- in sadjerejske šole v Mariboru najpozneje do 15. julija tega leta.

Oni učenci vinorejske šole, ki imajo deželna prosta mesta, se morajo zavezati s pravno veljavno obveznico, da bodo po končanih šolskih letih in po končani vojaški službi služili v gospodarstvu na Štajerskem vsaj 3 leta ali pa plačali za vsako leto, ki ga tekom tega časa preživijo izven štajerske dežele, po 200 *K* ravnateljstvu deželne vino- in sadjerejske šole v Mariboru za deželni zaklad.

Plačniki, to so učenci, ki plačajo za hrano in pouk iz svojega letno 448 *K*, potem oni, ki prosijo za okrajne štipendije ali za podpore pri drugih korporacijah in praktikanti, se morajo z zgoraj omenjenimi listinami osebno zglasiti pri ravnateljstvu deželne vino- in sadjerejske šole v Mariboru. Plačnikom seveda ni treba prinesti ubožnega spričevala.

V Gradcu, dne 19. aprila 1911.

Od štajerskega deželnega odbora.

Razglas.

Dne 1. julija 1911 se začne polleten tečaj na deželni podkovaški šoli v Gradcu. Vrednim in potrebnim ubožnim podkovačem je namenjenih deset deželnih podpor po 100 *K* in po možnosti prosto stanovanje v zavodu. Razen tega je na razpolago več štipendij po 100 *K*, ki so jih podarili razni okrajni zastopi.

Pogoji za sprejem so sledeči:

Starost najmanj 18 let, zdravo in krepko razvito telo, domovinska pravica na Štajerskem, dobra ljudskošolska izobrazba in najmanj dveletna služba pri kakem konjskem kovaču.

Razen tega se mora vsaki udeleženec zavezati s posebno obveznico, da bo po končanem tečaju vsaj tri leta podkaval na Štajerskem, oziroma v onem okraju, ki mu bo dal podporo, kot mojster ali pomagač.

Prošnje se morajo poslati štajerskemu deželnemu odboru; priložiti se jim mora zgore označeni reverz (obveznica), krstni in domovinski list, učno pismo, zdravniško in šolsko spričevalo, delavska knjižica, ubožno in nravnostno spričevalo. Prošnja se mora poslati **najpozneje do 31. maja 1911** ravnateljstvu deželne šole za podkovače in živinskega zdravilišča v Gradcu.

Oni konjski kovači, ki ne potrebujejo podpore, a bi se vendar radi udeležili tečaja, morajo dokazati, da so najmanj 18 let stari, da so služili že dve leti pri kakem konjskem kovaču kot kovaški pomočniki, da imajo dobro šolsko izobrazbo in se morajo z učnim pismom in delavsko knjižico zglasiti v teku prvih treh dni tečaja pri ravnatelju zavoda.

V Gradcu, 18. aprila 1911.

Od štajerskega deželnega odbora.

Razglas.

Na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru se bo vršil v času od 6. do 10. junija poletni tečaj za vino- in sadjerejo, in tečaj za viničarje. V prvem se bo poučevalo poletno delo v vino- in sadjereji in pokončevanje škodljivcev teoretično in praktično, v drugem pa se bo poskrbelo za praktično izobrazbo udeležencev.

Število udeležencev prvega tečaja je z vštetimi učiteljskimi osebami, ki jih bo poslal deželni šolski svet, določeno na 40, število viničarskega tečaja na 20.

Plačati ne bo za pouk treba ničesar.

Prošnjiki za udeležbo pri viničarskem tečaju lahko dobijo podpore, v kolikor bodo zadoščala sredstva, ki so na razpolago. Da jih dobijo, morajo izrecno navesti in si od občinskega predstojništva dati potrditi, da so ali

1. sami ubožni posestniki,
2. na očetnem posestvu delujoči sinovi takih posestnikov ali pa
3. viničarji takih posestnikov.

To potrdilo se mora priložiti k prošnji za udeležbo. Tudi mora prošnjik navesti, koliko je star.

Prošnjiki za udeležbo, ki ne prosijo tudi za podporo, morajo to v prošnji izrecno navesti.

Teoretičen pouk v vino- in sadjereji se začne 6. junija predpoldne ob 9. uri. Udeleženci viničarskega tečaja se morajo zbrati tukaj istega dne ob 8. uri zjutraj.

Prijave se morajo poslati do 6. junija podpisanemu zavodu.

Ravnateljstvo deželne sadje- in vinorejske šole.

Čebelorejski tečaj za začetnike.

Na deželni kmetijski šoli v Grottenhofu se bo vršil v času od 19. do vključno 22. junija t. l. čebelorejski tečaj za začetnike. Pouk je brezplačen in traja vsak dan od 8. do 12. predpoldne in od 2. do 6. popoldne. Udeleži se ga lahko vsakdo, ki se prijavi. Hrana in stanovanje se dobi v bližnji gostilni za zmerno ceno.

Prijave se naj pošljejo najkesneje do 10. junija t. l. ravnateljstvu deželne kmetijske šole Grottenhofu, pošta Wetzelsdorf pri Gradcu.

Tržna poročila.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruza		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje	50	12	50	10	—	9	—	10	—	8	—	11	—
Ormož	50	11	—	9	—	9	—	10	—	8	—	9	—
Gradec	50	13	50	10	25	9	—	11	17	8	38	8	50
Ljubno	50	13	—	9	35	9	50	11	50	8	50	—	—
Maribor	50	11	—	9	—	9	50	10	25	8	13	8	25
Ptuj	50	12	—	9	—	10	—	12	50	8	—	8	—
Inomost	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec	50	11	50	10	25	—	—	10	50	9	—	—	—
Ljubljana	50	11	75	8	50	8	50	9	40	7	—	9	—
Pešt	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd	50	12	10	10	25	9	—	11	10	8	50	—	—
Dunaj	50	12	95	9	85	9	35	10	20	8	05	—	—
Linc	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje	50	10	50	11	50	3	—	2	20	3	—	2	—
Ormož	50	10	—	11	—	5	—	4	—	3	—	2	80
Gradec	50	9	50	15	—	3	—	2	90	2	65	2	10
Ljubno	50	—	—	18	—	4	—	3	50	4	—	3	—
Maribor	50	7	50	12	—	2	25	—	—	2	25	1	75
Ptuj	50	9	—	—	—	3	50	2	90	3	70	2	50
Celovec	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Graško tržno poročilo.

Sejem s krmo in slamo od 1. maja do 7. maja 1911. Pripeljalo se je 55 vozov s 453 metrskimi stoti sena in 16 vozov s 112 metrskimi stoti slame, in je bil slabše obiskan ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo 5.— od *K* do *K* 6.60, sladko od *K* 5.20 do *K* 6.80; ržena slama od *K* 5.— do *K* 5.60; pšenična slama od *K* 4.80 do *K* 5.40, ječmena slama od *K* —.— do *K* —.—; ovsena slama od *K* —.— do *K* —.—; ježna slama od *K* —.— do *K* 4.20

Sejem z rogato živino dne 11. maja 1911. Prignalo se je 174 volov, 98 bikov, 161 krav, — živih telet, in — konj pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Gornje Štajersko: 18 volov, 12 bikov, 28 krav, — telet; Predarlberško: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Češko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, 70 krav, — telet; Kranjsko: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže. Klavni voli, tolsti od *K* 98.— do *K* 108.— (izjemoma *K* —.—), poltolsti od *K* 86.— do *K* 96.—, suhi od *K* 78.— do *K* 84.—; voli za pitanje od *K* —.— do *K* —.—; klavne krave, tolste od *K* 74.— do *K* 90.—, poltolste od *K* 60.— do *K* 72.—, suhe od *K* 54.— do *K* 60.—; biki od *K* 82.— do *K* 94.—; dojne krave do 4. teleta od *K* —.— do *K* —.—; črez 4. tele od *K* —.— do *K* —.—; breje od *K* —.— do *K* —.—; mlada živina od *K* 82.— do *K* 92.—.

Sejem klavne živine dne 12. maja 1911. Zaklana živina: 782 telet, 1896 svinj, 58 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od *K* 1.36 do *K* 1.48; teleta Ia (izjemna cena) od *K* 1.50 do *K* 1.60; nemške mesne svinje od *K* —.— do *K* —.—; nemške pitanske svinje od *K* 1.32 do *K* 1.44; ogrske pitanske svinje Ia od *K* 1.50 do *K* 1.56; ogrske pitanske svinje IIa od *K* 1.36 do *K* 1.46; mesne svinje od *K* 1.34 do do 1.48; bosnjaške pitanske svinje, debele, od *K* —.— do *K* —.—; bosnjaške pitanske svinje; suhe od *K* —.— do *K* —.—; ovce od *K* —.80 do *K* 1.—; kozlički in jagnjeta od *K* 6.— do *K* 10.—. Cene gredo nazaj.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvedicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 23. maja v Ormožu (svinjski sejem).

Dne 24. maja v Konjicah**; pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.**, okr. Ptuj; na Ptuju (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v mestu Mariboru.

Dne 26. maja v Gradcu (sejem z malo klavno živino).

Dne 27. maja na Ptujski (Črni) gori**, okr. Ptuj; v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 29. maja pri Sv. Lovrencu nad Mariborom**; v Rajhenburgu**, okr. Sevnica.

Dne 30. maja v Ormožu (svinjski sejem).

Dne 31. maja na Ptuju (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje.

Dne 1. junija v Artičah**, okr. Brežice; v mestu Gradcu (sejem z rogatino in konji); pri Sv. Lenartu*, okr. Slov. Gradec.

Dne 2. junija na Spodnji Polskavi (svinjski sejem), okr. Slovenska Bistrica; v mestu Gradcu (sejem z malo klavno živino); v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 6. junija v Slov. Bistrici**; na Stari Sveti Gori**, okr. Kozje; v Radgoni*; na Bregu pri Ptuju**; v Lučah**, okr. Arvež; v Mozirju**, okr. Gornjigrad; v Laškem**; v Ljutomeru**; v Ormožu*; v Marnbergu**; v mestu Celju*.

Uredništva

raznih listov **opetovano** opozarjamo, da je ponatiskovanje člankov iz „Gospodarskega Glasnika“ dovoljeno le, če se navede, odkod so vzeti. Ponatiskovanje brez navedenega vira pa ni le **nehonetno**, ampak je tudi **postavno kaznjivo.**

Uredništvo „Gospodarskega Glasnika“.

Če imate krave

potem v Vašem gospodarstvu ne sme manjkati izboren in trpežen 132—5

Diabolo Separator

kajti šele on, najboljši separator, napravi mlekarstvo dobičkanosno in je zelo cen. Na uro separira 120 *l*. Cena samo 125 *K*. Zahtevajte cenik štv. 174 in garancijske pogoje gratis in franko od tvrdke

Ph. Mayfarth & Co.

Dunaj, II., Taborstrasse 71.

Zastopniki zaželjeni.

Vabimo p. n. okrajne zastope in občine, kakor tudi cenjene družbine ude, da inserirajo v „Gospodarskem Glasniku“. Cena je nizka. Ako se večkrat inserira in večji inserati, damo primeren popust. Naročila se naj blagovolijo vposlati naravnost družbini pisarni.

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.

Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Občni zbor Zveze leta 1911.

Letošnji XI. redni občni zbor Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem se bo vršil najbrže v četrtek 22. junija 1911, ob 11. uri predpoldne v vitežki dvorani deželnega dvorca v Gradcu. Naznanjamo pa ga svojim članom že danes z obvestilom, da se bo prej še končno sklepalo o dnevu in dnevnem redu občnega zbora in da bodo člani dobili še pravočasno natančnejše podatke v „Zadrugi“ in s posebnimi pismenimi vabili.

II.

Poročila glede blagovnega prometa Zveze.

1.

Krmila.

I.

Sladove troske, franko postaje Gradec, proti franko povrnitvi vreče, 100 *kg* . . *K* 14·50
Pivove tropine, suhe, od Gradca, za 100 *kg* . . . . . „ 13·—
Pivove tropine, suhe, od Ljubnega, za 100 *kg* . . . . . „ 12·50,
oboje proti franko povrnitvi vreč.

II.

Otrobova melasa od Brucka-Kiralyhide, za 100 *kg* . . . . . *K* 11·80
Otrobova melasa od Gradca, za 100 *kg* . . . . . „ 12·90
Melasa palmovih tropin od Brucka—Kiralyhide za 100 *kg* . . „ 12·80
Melasa palmovih tropin od Gradca „ 13·90
Palmova melasa od Brucka—Kiralyhide za 100 *kg* . . . . . „ 13·70
Palmova melasa od Gradca za 100 *kg* „ 14·80
Palmova kokosova melasa od Kiralyhide za 100 *kg* . . . . . „ 13·70
Palmova kokosova melasa od Gradca za 100 *kg* . . . . . „ 14·80
Pri tem niso vračunane vreče, ki se nam morajo franko vrniti v Gradec.

III.

Sezamove prge, svetle, 48/50% proteina, in tolšče, za 100 *kg* . . *K* 12·—
Sezamove prge barvaste, 46/48% proteina in tolšče, za 100 *kg* . . „ 11·50
Prge iz zemeljskega oreha Corom. 52/54% proteina in tolšče, za 100 *kg* „ 13·50
Prge iz zemeljskega oreha Ruffisque 56/58% proteina in tolšče, za 100 *kg* . . . . . „ 14·25
Te cene se razumejo za vagon od Reke ali Trsta vložene v kosih. Za mletje in vsipavanje v vreče se računa naklada pri 100 *kg* 75 *v*.
Kokosove prge, 28/30% proteina in tolšče, za 100 *kg* . . . . . *K* 13·50
od Trsta ali Dunaja, vložene v kosih v vagone. Za mletje in vsipavanje v vreče se računa naklade 75 *v* pri 100 *kg*.
Bučne prge, 65/67% proteina in tolšče, od Gradca. Posojene vreče se morajo franko vrniti. 100 *kg* stane „ 18·75
Bučne prge od Rač, 100 *kg* . . . . „ 16·25
Repičine prge, žolte, 42/44% proteina in tolšče, 100 *kg*, brutto z vrečo . . . . . „ 11·50
Repičine prge, rjave, 42/44% proteina in tolšče, 100 *kg* brutto z vrečo „ 10·50
Oboje se računa od Trsta; za mletje in vsipavanje v vreče se zaračuna doklada 75 *v* na 100 *kg*.
Moka iz lanenih prg, 40/42% proteina in tolšče, od Kranja, pri dobavi v mesecih oktober—december 1911 *K* 20·25
pri dobavi v mesecih januar—maj 1912 . . . . . „ 19·75
Lanene prge, 41/44% proteina in tolšče, od Zidanega mosta, za 100 *kg* „ 20·25
Lanene prge, od Lobosic, 100 *kg* . . „ 19·75
Prge iz soya boba, dobavljene v maju in juniju od Lobosic, za 100 *kg* . „ 15·40
Prge iz soya boba, zmlete, za 100 *kg* „ 15·70

IV.

Otrobi bučnega semena, 27% proteina in tolšče, od Rač, za 100 *kg* *K* 6·25
Otrobi bučnega semena od Gradca, s franko vrnjenimi vrečami, za 100 *kg* „ 6·70
Žitni otrobi, brutto z vrečo od Gradca za 100 *kg* . . . . . „ 12·50
Pšenični otrobi, grobi, brutto z vrečo od Gradca, za 100 *kg* . . . „ 13·—
Pšenični otrobi, fini, brutto z vrečo od Gradca, za 100 *kg* . . . . . „ 12·—
Mešana pšenična moka, brutto za netto z vrečo, od Gradca, za 100 *kg* „ 13·70
Mešana žitna moka, brutto za netto z vrečo, od Gradca, za 100 *kg* . . „ 13·70
Krmilna koruzna moka, brutto za netto z vrečo, od Gradca, za 100 *kg* „ 12·20
Razumejo se vse cene seveda samo za naročila v celih vagonih. Naši naročniki se morajo podvreči našim prodajnim pogojem. Na željo po damo tudi posebne oferte franko postaje prejema.

2.

Kmetijski stroji in orodja.

Svoje p. n. člane in članice uljudno opozarjamo, da lahko vsled pogodb z mnoigmi velikimi tvrdkami prodajamo za znižano ceno vse vrste kmetijskih strojev, kakor: pluge, brane, mlatilnice, mline, obračala za seno, senske grablje, stroje za košnjo, trierje kakor tudi vsa druga najrazličnejša orodja in stroje za polje, travnik in vinorejo, kakor n. pr. tudi škropilnice za drevje in vinograde, žvepljavce i. t. d.

Prašanja in naročila blagovolite pravočasno poslati Zvezi gospodarskih zadrug v Gradcu.

3.

Dobava bakrene galice, žveplove moke in rafije.

Zveza si je kakor vsako leto tudi letos poskrbela večjo množino prima bakrene galice v vrečah po 100 *kg* brutto za netto in dvakrat rafinirane najfinejše žveplove moke v vrečah po 50 *kg*, kakor tudi rafije. Vse te stvari je v dovoljni meri založila in jih torej lahko, dokler bo kaj zaloge, od svojih skladišč oddaja. Cene za prodajo na drobno se na željo naznanijo.

III.

Izkaz o kontokorentnem poslovanju Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem meseca aprila 1911. (Promet z denarjem in blagom).

A. Posojilnice.

Posojilnice	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	*v*	*K*	*v*	*K*	*v*	*K*	*v*
Stanje dne 31. marca 1911	—	—	8,461.772	49	3,402.643	98	—	—
Promet aprila 1911 . . .	338.548	57	216.002	04	204.424	13	102.222	94
Skupaj . . .	338.548	57	8,677.774	53	3,607.068	11	102.222	94
Proč vračila	—	—	338.548	57	102.222	94	—	—
Stanje dne 30. aprila 1911	—	—	8,339.225	96	3,504.845	17	—	—

B. Druge kmetijske zadruge in društva.

Kmetske zadruge	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	*v*	*K*	*v*	*K*	*v*	*K*	*v*
Stanje dne 31. marca 1911	—	—	2.718	—	1,343.224	64	—	—
Promet aprila 1911 . . .	—	—	88	—	41.610	10	44.066	24
Skupaj . . .	—	—	2.806	—	1,384.834	74	44.066	24
Proč vračila	—	—	—	—	44.066	24	—	—
Stanje dne 30. aprila 1911	—	—	2.806	—	1,340.768	50	—	—

Ves promet posojilnih društev Zveze meseca aprila 1911 . . . . . *K* 861.197·68
Ves promet ostalih gospodarskih zadrug in društev meseca aprila 1911 . . . . „ 85.764·34
Stanje vseh vlog koncem aprila 1911 . . . . . „ 8,342.031·96
Stanje vsega kredita „ „ 1911 . . . . . „ 4,845.613·67
Uvoz blaga v aprilu 1911 . . . . . „ 215·320·15
Izvoz „ „ „ 1911 . . . . . „ 274.340·80
Skupni promet meseca aprila 1911 . . . . . „ 489.660·95

Število pridruženih posojilnih društev koncem aprila 1911: 278.
Število ostalih pridruženih gospodarskih zadrug in društev koncem aprila 1911: 80.

IV.

Posredovalnica za prodajo plemenske in vprežne živine.

Pregled ponudeb in naročil.

Pozor!

Od Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem ustanovljena posredovalnica za prodajo plemenske in rabne živine priobčuje spiske ponudeb in zahtev za plemensko in rabno živino (govedo, svinje, ovce, koze), da lahko stopijo interesenti med seboj v direktno tržno zvezo.

Niti kupec niti prodajavec nista s svojo prijavo obvezana, da bi morala živino prodati ali kupiti le s posredovanjem Zveze; to jima je popolnoma prepuščeno na prosto roko.

Delovanje posredovalnice in prejem ponudeb sta popolnoma brezplačna. Pač pa morajo vsi, ki se poslužujejo Zvezine posredovalnice, Zvezi nemudoma naznaniti, če so pripravljeno živino že prodali ali iskano kje drugje kupili.

Posredovalnica ne prevzame za pravilnost podatkov v ponudbah in glede zanesljivosti in poštenosti pozameznih strank nobene odgovor-

nosti. Kupcem se priporoča, naj vprašajo z dopisnico, ali je živina še na prodaj, predno se peljejo k ponujavcu.

Zaradi formularjev za prijave in sploh vseh stvari, ki zadevajo označeno posredovalnico, naj se interesenti obrnejo naravnost na Zvezo gospodarskih zadrug v Gradcu, Franzensplatz 2/I.

Ponudbe:

Matija Nadler v Weblingu štv. 83, pošta Straßgang dveletno pincgavsko telico, težko 400—500 *kg*;

Karl Eitljörg, posestnik v Puchu pri Weizu, vzhodnještajerskegal isastega bika, $1^3/_4$ let starega, težkega 500 *kg*;

Karl Maurer, Wetzawinkel, pošta Gleisdorf, 2 triletna vprežna vola simodolske pasme, 1300 do 1400 *kg* težka.

Posojilnica v Eisbachu, pošta Rein pri Gratweinu, velike množine pitane živine.

Vilhelm Däuber, po domače Golob, v Viliču, pošta Ernovž, 13 mladih svinj;

Franc Budna v Kališovcu štv. 5, pošta Rajhenburg, mladega sivega bika;

Franc Vozlič na Cvenu štv. 25 pri Ljutomeru, $1^1/_2$ letnega bika pincgavske pasme;

Anton Haberl, po domače Schwarz, v Pretulu, pošta Sv. Mihael nad Ljubnim, 2 šestletna, približno 13 metrskih stotov težka vola murodolske pasme, metrski stot po 96 *K*;

Jožef Nipič v Št. Ilju v Slov. gor., 2 na čas breji kravi za 900 *K*.

Anton Slavič v Grambach, pošta Križevci, 8 let staro kravo, kakih 500 *kg* težko, dobro dojnico, križanko marijadvorske in pincgavske pasme, za 460 *K*.

Alojz Neumeister, Kapfenstein štv. 54 pri Fehringu, okoli 2 leti staro telico, ki ima še vse mlečne zobe in tehta do 400 *kg*.

Louis Winter, Šmarje ob Pickelbachu, 8 let starega plemenskega merjasca, 75 *kg* težkega, cena 130 *K* za 100 *kg*; 6 prašičkov, 10 tednov starih, po 25 *K*; 5 prašičkov po 4 mesese starih, okoli 35 *kg* težkih, po 55 *K*; vsi so yorkshirske pasme.

Jožef Mikuš v Spielfeldu štv. 27, 2 vola, $4^1/_2$ leta stara, kakih 1450 *kg* težka, po 100 *K* za 100 *kg*.

Graščinska uprava Baltahof, pošta Kumberg pri Gradcu, 3 prima pitane krave, ki se lahko proti prejšnjemu naznanilu v hlevu ogledajo.

Hugo pl. Baltz, graščina Hollererhof pri Gratweinu, na čas brejo kravo, ki bo proti koncu maja dobila 6. tele, nad 550 *kg* težko; 2 molzni kravi, 450 do 550 *kg* težki, ena med njima nosi šesto tele.

Franc Pečar, nadučitelj in posestnik v Rimskih toplicah, 2 pitana vola, štiriletna, zelo debela, 1350 *kg* težka.

Avgust Aftenberger, po domače Loder v Lohngrabnu, pošta Sv. Robert ob Rabi, lisastega bika, 16 mesecev starega, 400 *kg* težkega, 460 *K*.

Franc Klemenčič v Godomercih, pošta Mala Nedelja pri Ljutomeru, 10 prašičkov, 3 mesece starih, 5 merjascev, 5 prasic, drugi rod od yorkshirske prasice.

Karl Kanter, posestnik v Bierbaumu, okraj Fürstenfeld, bika, starega 1 leto in 2 meseca, 400 *kg* težkega, vzhodnještajerske lisaste pasme.

Anton Haas, po domače Fassmüller v Kirchbachu, 3 pincgavske telice, čistopasemske, stare 11 mesecev, 1 leto in $1^1/_2$ leta.

Naročila:

Viktor Glaser v Rušah pri Mariboru, bike in mlajino pincgavske pasme;

Podružnica Ernovž, 3 dveletne bike murodolske pasme in dva enoletna bika murodolske pasme;

Graščina Baltahof, Kumberg pri Gradcu, enoletnega bika pincgavske pasme in 10 molznih krav, že dolgo brejih s prvim do četrtim teletom, pasma katerakoli;

Jožef Ivačič, posestnik v Zagorju, pošta Pilštanj, dva lepa mlada vola, triletno brejo kravo in 2 breji murodolski telici;

Irma Trattenschek, posestnica, Kastelitzhof, pošta Gornja Sv. Kunigunda pri Mariboru, 2 polletni marijadvorski plemenski telici;

Jožef Stoisser, Št. Andraž v Sausalu, 4 vprežne vole murodolske pasme.

Hugo pl. Baltz, graščina Hollererhof pri Gratweinu, 2 kravi z novim dojivom, le z zajamčenimi 11 *l* se kupita ali zamenjata za brejo kravo.

Podružnica Gleinstätten kupi 6 do 8 molznih ali brejih krav s 3. do 4. teletom, pasma katerakoli.

Ponudba mleka:

Florijan Hohl, posestnik v Dörflu, pošt Sv. Ropert ob Rabi, odda najmanj 100 *l* mleka na dan loco postaje Sv. Ropert ob Rabi. Cena za liter mleka 20 *v*.

Živinski sejmi v Gradcu meseca maja in junija 1911.

1. Sejmi z rogatino: 18. in 24. maja; 1., 8., 14., 22. in 28. junija.

2. Sejmi z malo klavno živino: 19. in 26. maja; 2., 9., 16., 23. in 30. junija.

3. Mesečni konjski sejem: v četrtek 1. junija

1 do 2 vinarja je obratnih stroškov na uro in HP pri mojih patentiranih **oljnih motorjih z visokim tlakom** od 16 HP naprej. —
4 do 5 vinarjev : pri : mojih **Petrolin motorjih in lokomobilah** : kakor 2 do : 10 HP tudi pri **stoječih motorjih.**

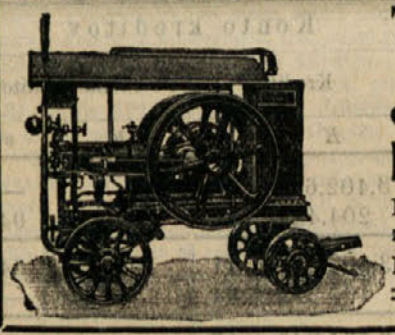

Tovarna za motorje
J. Warchalowski
DUNAJ, III., Paulusgasse 1.
Na tisoče motorjev v rabi. Ceniki zastonj. Ugodni pogoji za plačevanje.
Na razpolago tudi že rabljeni petrolin motorji.

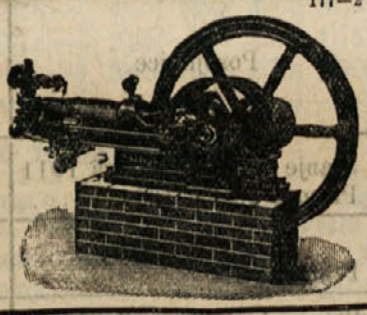

177—2

Izvirna „Melotte“
je v alpskih deželah najbolj priljubljena in razširjena

mlečna centrifuga.
Močno in solidno narejena. Posname izborno in ne potrebuje nobenih popravil. Ker je zelo preprosta, lahko dela vsak otrok ž njo. Zajamčen je najboljši uspeh in najbolj natančen posnetek.
Konkurenčne stroje zamenjujemo za „Melotte“ **Model 1909 je v marsičem zboljšan.**
45—12 Dobri zastopniki zaželjeni.
Melotte-Werke, Dunaj, IV. Mayerhofg. 16.

Lekarnarja A. Thierryja balzam
edino pristen z zeleno nuno kot varstveno znamko. Postavno zavarovan.

Vsako ponarejanje, posnemanje in prodaja **drugega balzama** z varljivimi znamkami s kazensko zasleduje in strogo kaznuje. — Ta balzam je zanesljivo sredstvo pri vseh boleznih dihal, kašlju, hračenju, hripavosti, katarju golta, prsnih bolečinah, pljučnih boleznih, posebno pri influenci, boleznih v želodcu, vnetju jeter in vranice, pomanjkanju apetita, slabi prebavi, zapeklosti, boleh v zobeh in ustih, trganju po kosteh, opeklinah, prišču i. t. d. 12/2 ali 6/1 ali 1 velika specijalna steklenica *K* 5.—.

Lekarnarja A. Thierryja
edino pristna
centifolijska maža

zanesljivo sredstvo pri ranah, oteklinah, vnetjih, tvorih, odstrani vse tuje stvari iz telesa in večkrat prihrani zelo boleče operacije. Pomaga celo pri zelo starih ranah i. t. d. 2 lončka staneta 3 *K* 60 *v*. Dobi se v lekarni pri angelju varhu **Adolfa Thierryja v Pregradi pri Rogatcu.** Tudi v večini apotek, na veliko pa v trgovinah z medicinskimi drogami. 224a—19

Proti kugi v gobcu in na parkljih
se priporoča
Matalé
kot najboljše, brzo učinkujoče sredstvo, ki nima ne vonja ne postranskih škodljivih posledic. Po 48 urah začne živina zopet jesti in daje zopet navadno množino mleka. Preskušeno pri c. in k. najvišjih famil. posestvih v Holiču. 1 steklenica, ki zadostuje za 2—3 živinčeta stane *K* 3·50.
Glavni odpošiljatelj: Lekarnar OTON LENK v Holiču pri Hodoninu, Ogrsko. 176—6

Le Kometovi mlini
so dandanes najboljši za dobivanje debele in fine melje, ker so opremljeni s Hellerjevimi umetnimi mlinskimi kameni, kojih ni treba nikdar ostriti in kojih kakovost je neprekosljiva. Priporočamo nadalje brusne kamne vsake vrste v najboljši kakovosti.
Prva tovarna za umetne mlinske kamne in gradnjo mlinov v Sandovu pri Češki-Lipi.
Komanditna družba E. J. Heller.
Iščejo se zastopniki. 415b/10—24

Št. 73.

Razpis.

Okrajni odbor v Sevnici je v dogovoru z okrožnim načelnikom letošnje splošno zborovanje živinoogledne komisije za licenciranje in premiranje plemenskih bikov za vse občine sodnijskega okraja sevniškega določil na dan

27. maja 1911

dopoldne ob 10. uri na živinskem sejmišču v Sevnici.

Licencirani bodo le plemenski biki murško-dolskega plemena. Za premije je določenih 7 daril, in sicer:

1	državno darilo v znesku . . .	70 *K*
1	deželno „ „ „ . . .	40 „
1	deželno „ „ „ . . .	30 „
1	deželno „ „ „ . . .	20 „
1	okrajno „ „ „ . . .	18 „
1	okrajno „ „ „ . . .	16 „
1	okrajno „ „ „ . . .	14 „

Vsem lastnikom plemenskih ali za pleme določenih bikov se naroča, naj ob določenem času za gotovo pripeljejo svoje bike k pregledovanju.

Okrajni odbor v Sevnici, 10. maja 1911.

235—1 Načelnik: **M. Starkl.**

Gospode naročevavce
uljudno prosimo, naj se pri kupovanju blagovolijo sklicevati na naš list.

Najnovejše in najboljše
škropilnice za gnojnico,
tudi prevozne, za škropljenje in napolnjevanje sodov. Ne rjavijo in ne zamrznejo. Vodoravno nesejo do 20 *m*.
Ceniki gratis in franko.
Prva moravska tvorn ca za vodovode in sesaljke
Ant. Kunz, c. in k. dvorni dobavnik. **Mähr.-Weißkirchen.** 131—24

Urejuje Franc Holz, tajnik kmetijske družbe na Štajerskem. — Prevaja na slovensko dr. J. Glonar. — Zalaga c. kr. kmetijska družba štajerska. — Tiska „Leykam“ v Gradcu.